

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 37.018.43:005.591.6(477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15670211>

Адаптація інноваційних педагогічних технологій в закладах професійної освіти в Україні

Каролоп Олена Олександрівна,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент

кафедри професійної освіти, ресторанного і туристичного бізнесу,
Навчально-науковий інститут технології і торгівлі, Державний заклад
«Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
м. Полтава, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-1272-0422>

Кравченко Тамара Василівна,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти та
технологій за профілями, факультет інженерно — педагогічної освіти,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-3512-8624>

Кравченко Катерина Аркадіївна,

викладач кафедри професійної освіти та технологій за профілями,
факультет інженерно-педагогічної освіти, Уманський
державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна, <https://orcid.org/0000-0001-9914-4765>

Прийнято: 29.06.2025 | Опубліковано: 15.06.2025

Анотація.** Розвиток професійної освіти в Україні супроводжується впровадженням інноваційних педагогічних технологій, адаптованих до сучасних викликів і цифрових трансформацій. Це надзвичайно актуально в умовах дестабілізації економіки, змін на ринку праці та зростання потреб у сучасних професіях, що вимагає підготовки універсальних, мобільних і технологічно компетентних фахівців. Застосування інноваційних рішень у системі професійної (професійно-технічної) освіти (П(ПТ)О) має ґрунтуватися на урахуванні реального стану освітньої інфраструктури закладу, рівня цифрової зрілості педагогічних працівників та галузевої специфіки професійної підготовки. **Мета.** Метою статті є аналіз впровадження інноваційних педагогічних технологій у закладах П(ПТ)О України, обґрунтування методичних практик їхньої адаптації з урахуванням цифровізації, зокрема розроблення алгоритму впровадження в контексті галузевої специфіки. **Методи.** Для досягнення поставленої мети використано методи контент-аналізу нормативних та аналітичних джерел, порівняльно-аналітична і системна практики, кейс-аналіз, експертне оцінювання та педагогічне моделювання. Емпіричні спостереження доповнено логіко-структурним аналізом сучасних тенденцій у сфері освітньої політики та цифрової трансформації. **Результати.** Виявлено основні перешкоди на шляху впровадження інновацій у закладах П(ПТ)О: недостатність матеріально-технічного забезпечення, фрагментарність цифрових навичок педагогів, відсутність адаптованих галузевих методичних кейсів. Здійснено теоретичне обґрунтування основних педагогічних практик адаптації інновацій – зокрема компетентнісної, проєктної та STEM-практик. Запропоновано структурований алгоритм поетапного впровадження інноваційних педагогічних рішень у закладах П(ПТ)О. Акцентовано на доцільності поєднання цифрових технологій з прикладною спрямованістю навчання, що є особливо актуальним у підготовці фахівців для виробничих галузей. **Висновки.

Адаптацію інноваційних технологій у професійній освіті варто здійснювати на засадах поєднання педагогічної модернізації, цифровізації та галузевої відповідності. Як практичний інструмент запропоновано алгоритм для модернізації освітнього процесу в закладах П(ПТ)О, що формує нову модель професійної підготовки, відповідає вимогам цифрової епохи та запитам ринку праці. Дослідження має прикладне значення і може бути основою для подальших емпіричних апробацій у реальному навчальному середовищі. Подальші наукові дослідження доцільно спрямувати на моніторинг результатів адаптації та створення галузево орієнтованих методичних кейсів для викладачів різних прикладних напрямів.

***Ключові слова:** цифровізація освіти, методика адаптації, освітні трансформації, інновації.*

Adaptation of innovative pedagogical technologies to the conditions of vocational education institutions in Ukraine

Olena Karolop,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Professional Education, Restaurant and Tourism Business, Educational and Scientific Institute of Technology and Trade, Luhansk Taras Shevchenko National University, Poltava, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-1272-0422>

Tamara Kravchenko,

Candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor at the Chair of Vocational Education and Technologies according to the Profiles, Faculty of Engineering and Pedagogical Education, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-3512-8624>

Kateryna Kravchenko,

Lecturer at the Chair of Vocational Education and Technologies according to the Profiles, Faculty of Engineering and Pedagogical Education, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, Ukraine,

<https://orcid.org/0000-0001-9914-4765>

Abstract. *The development of vocational education in Ukraine is accompanied by the introduction of innovative pedagogical technologies adapted to modern challenges and digital transformations. It is especially relevant in the context of economic destabilization, changes in the labor market, and the growing need for new professions, which require the training of flexible, mobile, and technologically competent specialists. The application of innovative solutions in the vocational (vocational-technical) education system should be based on consideration of the actual state of educational infrastructure, the level of digital maturity of teaching staff, and the sector-specific nature of vocational training.*

Objective. *The purpose of the article is to analyze the current state of implementation of innovative pedagogical technologies in institutions of vocational (vocational-technical) education in Ukraine, to substantiate methodological approaches to their adaptation in the context of digitalization, and to develop an implementation algorithm based on sectoral specificity (particularly in food technologies).*

Methods. *The study employs content analysis of regulatory and analytical sources, comparative and analytical methods, a systemic approach, case analysis, expert evaluation, and pedagogical modeling to achieve the set goal. A logical-structural analysis of current trends in educational policy and digital transformation complements empirical observations.*

Results. *The study identifies the main barriers to innovation implementation: insufficient material and technical resources, fragmented digital skills among educators, and a lack of sector-specific methodological cases. Theoretical justification is provided for key pedagogical*

*approaches to innovation adaptation, including competency-based, project-based, and STEM approaches. A structured algorithm for implementing innovative pedagogical solutions in vocational education institutions is proposed. Emphasis is placed on the need to combine digital technologies with the applied focus of learning, which is especially relevant for training specialists in production-oriented sectors. **Conclusions.** The adaptation of innovative technologies in vocational education should be carried out based on the integration of pedagogical modernization, digitalization, and sectoral relevance. The proposed algorithm is a practical tool for modernizing the educational process in vocational institutions. Its implementation contributes to forming a new vocational training model that meets the demands of the digital era and labor market requirements. The study has practical significance and can serve as a foundation for further empirical testing in real educational settings. Future research should focus on monitoring the adaptation results and creating industry-oriented methodological cases for teachers in food technology and other applied areas.*

Keywords: *education digitalization, adaptation methodology, educational transformations, innovations.*

Постановка проблеми. Інноваційні трансформації в освіті є основним чинником підвищення її якості та відповідності до потреб сучасного ринку праці. Система професійної освіти України стикається з викликами, що вимагають оновлення традиційних практик викладання і навчання. Зокрема, виникає необхідність гнучко адаптувати інноваційні педагогічні технології до умов закладів професійної (професійно-технічної) освіти (П(ПТ)О), що мають свою методичну, матеріальну та галузеву специфіку. На тлі цифровізації, посилення вимог до компетентнісної практики та інтеграції з європейським освітнім простором, проблема ефективного впровадження інновацій у професійній освіті набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений аналіз наукових публікацій, присвячених інноваціям в освітньому процесі, цифровізації та трансформації системи освіти в Україні, засвідчує її високу актуальність в умовах воєнного стану, інтеграції до європейського простору та потреби у формуванні якісного освітнього середовища. Визначальним чинником досліджень є пошук ефективних педагогічних рішень для адаптації освіти до викликів сьогодення. Науковиця О. В. Пищик [1] аналізує сучасні цифрові інструменти, що використовуються у професійній освіті (онлайн-платформи, VR/AR, штучний інтелект), та їхній потенціал для відбудови країни. Авторка підкреслює значення цифровізації у формуванні конкурентоспроможних фахівців у післявоєнний період. Дослідники Я. Капранов, Є. Бохонько та Л. Чередник [2] наголошують на важливості цифрових технологій у професійній освіті, зокрема в контексті нових викликів: адаптації до нестабільних умов, потреби швидкої перекваліфікації та формування цифрових компетентностей. Акцентовано на необхідності розвитку гнучких освітніх моделей. Учені Т. Рейс та О. Максютова [3] розглядають досвід впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес. Автори зазначають, що ефективна цифровізація освіти можлива лише за умови інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій з інноваційними педагогічними методиками навчання, адаптованими до потреб здобувачів освіти. Науковиця Н. Савченко [4] вивчає роль цифрових технологій у формуванні креативної особистості. Визначено, що активне використання проєктного навчання, гейміфікації та інтерактивних платформ сприяє розвитку самостійності, критичного мислення та професійної ідентичності майбутніх фахівців. Авторка Л. З. Ребуха [5] аналізує інноваційні технології навчання в контексті модернізації сучасної освіти. Вона систематизує педагогічні новації, що сприяють активізації навчальної діяльності та розвитку критичного мислення. Дослідниця І. Є. Сілаєва [6] розглядає інноваційні

практики підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічній освіті, акцентуючи на необхідності оновлення змісту навчання відповідно до потреб ринку праці та важливості співпраці між закладами освіти та роботодавцями. Науковці О. М. Задоріна, Т. В. Качан, В. В. Задорін та Н. І. Варга [7] досліджують важливість, потенціал та шляхи розвитку сучасних технологій в освіті. Вчені І. А. Шевченко, Р. О. Скидан, Н. А. Шакур [8] вивчають використання цифрових та інформаційних технологій в умовах воєнної агресії. Підкреслено необхідність адаптації освітнього процесу до кризових умов та розвитку цифрової інфраструктури. Дослідники Р. С. Гуревич та співавтори [9] систематизують напрями трансформації освітнього середовища під впливом цивілізаційних змін. Обґрунтовано доцільність використання цифрових технологій як основи для створення адаптивних і мобільних освітніх систем у професійній підготовці. Науковці В. І. Ковальчук та І. В. Шелудько (V. I. Kovalchuk & I. V. Sheludko) [10] аналізують значення цифрових технологій у підготовці педагогів професійної освіти. Розглянуто міжнародний досвід як підґрунтя для модернізації професійної підготовки в Україні. Автори А. В. Шіба, О. В. Нагайчук та С. О. Ступеньков [11] досліджують освітні інновації в умовах воєнного стану, виокремлюючи інституційні перешкоди впровадження та потенціал використання нових освітніх платформ. Дослідники В. Ю. Биков і О. Ю. Буров [12] розглядають вимоги до створення цифрового освітнього середовища та нові практики підготовки здобувачів освіти в умовах цифровізації, акцентуючи на важливості сформованості у педагогів цифрової грамотності для ефективної реалізації інноваційних технологій у навчанні. Науковиці В. П. Власова, Т. С. Науменко та Г. В. Різак [13] дослідили використання штучного інтелекту в підготовці педагогів. Наголошено на важливості формування цифрових компетентностей та потребі модернізації навчальних програм із врахуванням технологічних змін. Вчені Т. А. Васильєва та Ю. М. Петрушенко [14] вивчають

цифровізацію освіти в Україні. Розкрито проблеми впровадження цифрових технологій, зокрема у професійній освіті, визначено основні напрями цифрової трансформації освітнього середовища. Автори О. А. Поліщук, І. О. Лисоконь та Г. В. Різак [15] проаналізували функціонування системи вищої освіти в Україні через її відповідність європейським стандартам. Акцентовано на інституційних змінах, необхідності академічної доброчесності та впровадженні європейських практик управління якістю. Сучасна система професійної освіти в Україні потребує впровадження технологій, що відповідають вимогам цифрової трансформації та індустрії 4.0. Як свідчать результати дослідження І. Гунько та ін., використання віртуальної реальності забезпечує підвищення якості підготовки шляхом створення імітаційних навчальних середовищ, що сприяють розвитку практичних навичок без ризику помилок у реальному виробничому середовищі. Такий підхід є особливо цінним для професійних закладів, де необхідне гнучке поєднання теоретичних знань із симуляційною практикою [16]. Дослідження Ю. Горбенко доводить ефективність інтеграції штучного інтелекту для автоматизації та персоналізації взаємодії з освітніми платформами. Використання AI для адаптації інтерфейсів користувача та обробки навчальних даних забезпечує індивідуальний освітній маршрут, що відповідає рівню та потребам кожного здобувача освіти. Це створює передумови для активного залучення студентів та підвищення результативності навчального процесу [17].

Таким чином, сучасні наукові публікації свідчать про актуалізацію впровадження інновацій, цифрових технологій та адаптаційних стратегій у сфері освіти, особливо в умовах воєнного стану та трансформаційного періоду. Автори підкреслюють необхідність модернізації освітнього процесу, підтримки педагогів та зміцнення цифрової інфраструктури для підвищення якості освіти та сталості системи в цілому.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри численні дослідження в галузі інноваційної педагогіки, залишається недостатньо розробленим механізм практичної адаптації сучасних технологій до реалій П(ПТ)О в Україні. Зокрема, не дослідженими є питання врахування галузевої специфіки, рівня цифрової готовності педагогів, інтеграції дослідницьких практик методичного супроводу інновацій, відсутність зв'язку між теоретичними розробками й можливостями їхньої реалізації в умовах обмеженого ресурсу більшості навчальних закладів. Актуальним є створення покрокового алгоритму впровадження інновацій, відповідних до конкретних умов і потреб професійної освіти.

Формулювання цілей статті (визначення завдання). Метою статті є всебічний аналіз процесу впровадження інноваційних педагогічних технологій у професійній освіті України, обґрунтування методичних практик їхньої адаптації та розроблення алгоритму впровадження з урахуванням цифровізації та галузевої специфіки.

Для досягнення мети дослідження сформульовано такі завдання:

1. Розкрити сутність поняття «інноваційні педагогічні технології», схарактеризувати основні типи, принципи їхньої класифікації та можливості використання в умовах П(ПТ)О.
2. Проаналізувати сучасний стан інтеграції інноваційних педагогічних технологій у П(ПТ)О України та виявити основні тенденції, проблеми й перешкоди на шляху їхнього впровадження.
3. Обґрунтувати методичні практики адаптації інноваційних технологій відповідно до специфіки П(ПТ)О.
4. Розробити адаптивний алгоритм поетапного впровадження інновацій з урахуванням цифрової трансформації, галузевої спрямованості та науково-дослідної роботи.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах динамічного розвитку інноваційних процесів та глобальних інтеграційних змін освіта є основним чинником, що забезпечує адаптацію суспільства до нових викликів. Ці трансформації охоплюють усі сфери суспільного життя, зокрема й професійну освіту, що вимагає швидкого реагування на потреби ринку праці, технологічні новації та зміну соціально-економічного контексту. Реформування освітньої галузі зумовлює необхідність упровадження інноваційних педагогічних технологій для забезпечення якості й гнучкості освітнього процесу в закладах професійної освіти. Формування інноваційного освітнього середовища, орієнтованого на розвиток компетентностей, сприяє підвищенню ефективності підготовки фахівців нового покоління [7].

Сучасні цифрові технології є важливою ознакою цивілізаційного розвитку, адже їхнє застосування безпосередньо впливає на якість життя та професійну реалізацію особистості незалежно від географічного розташування. В умовах реформування професійної освіти в Україні пріоритетним завданням є підготовка компетентного, креативного здобувача освіти, здатного адаптуватися до змін та ефективно реалізовувати себе в професійному середовищі, що вимагає здійснення глибокого психолого-педагогічного обґрунтування змісту й методів організації освітнього процесу. За таких умов професійна освіта є не лише інструментом здобуття знань, а й платформою для розвитку особистісного потенціалу, самореалізації та зростання професійної компетентності [9, с. 29].

Інноваційні педагогічні технології є рушійною силою модернізації професійної освіти, адже саме вони забезпечують синтез традиційної системи навчання із викликами сучасності. Зростання інтересу педагогів до впровадження новацій обумовлений необхідністю адаптації до змін у системі освіти, зокрема в умовах воєнного стану, коли більшість закладів були змушені перейти на дистанційну форму навчання. Хоча така форма має свої

обмеження, окремі її елементи можуть бути ефективно інтегровані в освітній процес і після стабілізації ситуації. Проте рівень готовності педагогів до використання інноваційних технологій залишається неоднорідним. Це зумовлює потребу в дослідженні потенціалу адаптації новітніх педагогічних рішень до специфіки професійної освіти в Україні [11].

Проведений аналіз наукової літератури засвідчив, що під інноваційними педагогічними технологіями у професійній освіті варто розуміти сукупність сучасних методів, інструментів та цифрових рішень, спрямованих на посилення практичної орієнтованості, адаптивності та персоналізації освітнього процесу. Серед них: STEM-освіта (Science, Technology, Engineering and Mathematics – наука, технології, інженерія, математика), проєктне навчання, змішане та дистанційне навчання, кейс-методи, гейміфікація, використання VR (Virtual Reality – віртуальна реальність/AR-технологій (Augmented Reality – доповнена реальність, навчальні платформи LMS (Learning Management System – системи управління навчанням). Ці інструменти дають змогу ефективно формувати базові компетентності майбутніх фахівців.

В Україні у процесі адаптації інноваційних педагогічних технологій до умов функціонування закладів П(ПТ)О виникає низка системних викликів, зумовлених як зовнішніми, так і внутрішніми чинниками. Актуальним є діагностування основних проблем для подальшого розроблення ефективних механізмів реагування. У таблиці 1 наведено основні параметри аналізу, щодо готовності закладів П(ПТ)О до впровадження інновацій, зокрема потенційні шляхи подолання виявлених перешкод.

Таблиця 1

Стан і виклики впровадження інноваційних технологій у закладах П(ПТ)О

Параметри аналізу	Характеристика	Шляхи подолання
Матеріально-технічна база	Недостатність обладнання	Залучення грантів, держпрограм
Педагогічна готовність	Слабка мотивація, дефіцит інформаційно-комунікаційної компетентності	Підвищення кваліфікації, стажування
Галузева специфіка	Відсутність адаптованих кейсів	Створення методичних розробок
Цифрові навички викладачів	Фрагментарне використання технологій	Курси підвищення кваліфікації, інтеграція EdTech, LMS, VR/AR-технологій, STEM-освіта

Джерело: систематизовано на основі [6; 11]

Доведено, що найкритичнішими сферами є матеріально-технічне забезпечення, цифрові компетентності викладачів та їхня мотиваційна готовність до змін. Водночас визначено потенційні шляхи розв'язання проблеми: залучення інвестицій, активізація програм підвищення кваліфікації, зокрема адаптація освітнього контенту до галузевої специфіки, що є реальними можливостями для модернізації освітнього процесу. Важливою умовою є інтеграція цифрових технологій у навчальні практики, що особливо актуально в умовах стрімкої диджиталізації економіки.

Сучасний освітній процес у закладах професійної (професійно-технічної) освіти потребує перегляду традиційних практик організації навчання з урахуванням тенденцій цифрової трансформації: ефективне функціонування цифрового навчального середовища вимагає не лише технічного оновлення інфраструктури, але й зміни освітньої парадигми, спрямованої на розвиток гнучких, адаптивних моделей взаємодії між викладачами та здобувачами освіти [12, с. 14]. У цьому контексті значущим є впровадження інноваційних педагогічних технологій, що поєднують використання цифрових інструментів,

індивідуалізацію освітньої траєкторії та розвиток критичного мислення. Професійна освіта має орієнтуватися на формування компетентного фахівця, здатного працювати в умовах динамічного виробничого середовища, що можливе лише за умови належного технічного оснащення закладу, цифрової зрілості педагогів і наявності методик впровадження новітніх освітніх практик.

Одним з основних аспектів упровадження інноваційних педагогічних технологій у закладах професійної освіти є рівень готовності учасників освітнього процесу до сприйняття та практичного застосування таких змін. Попри наявність базових цифрових навичок, не всі викладачі та здобувачі освіти відчувають упевненість у своїй здатності ефективно використовувати їх у професійно орієнтованому навчанні. Упровадження інновацій позитивно впливає на якість освітньої взаємодії, підвищує рівень автономії, когнітивної та поведінкової активності здобувачів освіти. Крім навчальної функції, інноваційні технології відіграють і мотиваційну роль – зростання інтересу до навчання після впровадження нових цифрових форматів викладання. Залученість здобувачів освіти є критичним чинником, що впливає на результативність освітнього процесу в П(ПТ)О [4]. Отже, використання синергетичної практики передбачає створення освітніх середовищ, що вдало поєднують традиційні та інноваційні інструменти. Актуальними є інформаційно-комунікаційні, цифрові та практико орієнтовані моделі навчання, здатні адаптуватися до змін і забезпечувати ефективну взаємодію між викладачами та здобувачами освіти.

Однією з умов ефективного впровадження інновацій у професійній освіті є науково-методичне обґрунтування вибору педагогічних практик, адаптованих до конкретної галузі знань. Для підготовки фахівців значущим є інтеграція практико орієнтованих, компетентнісних і цифрових методів навчання. У таблиці 2 систематизовано провідні методичні практики, що

забезпечують адаптацію інновацій до умов закладів П(ПТ)О з урахуванням специфіки професійного спрямування (харчова промисловість).

Таблиця 2

Методичні практики навчання у закладах П(ПТ)О

Методична практика	Суть практики	Застосування у сфері харчових технологій
Компетентнісна практика	Фокус на результатах навчання	Складання кейсів за реальними виробництвами
Проектне навчання	Розв'язання практичних задач у групах	Моделювання рецептур, запуск лінії продукту
STEM-освіта	Інтеграція наук, технологій, дизайну	Дослідження процесів ферментації, 3D-дизайн
Цифрові платформи	LMS, гейміфікація, тестування	Moodle, Classtime для оцінки знань

Джерело: систематизовано на основі [7; 10]

Запропонована типологія методичних практик виявляє, що найефективнішими у контексті підготовки фахівців у закладах П(ПТ)О є ті технології, що поєднують практичну діяльність з цифровими інструментами. Компетентнісна і проектна практики забезпечують зв'язок освіти з реальним виробництвом, а впровадження STEM-освіти стимулює міждисциплінарність. Цифрові платформи є катализаторами освітніх змін, сприяючи персоналізації, гейміфікації й об'єктивному оцінюванню навчальних результатів.

Водночас адаптація інноваційних педагогічних технологій повинна враховувати галузеву специфіку професійної підготовки. Зокрема, у закладах професійної освіти, що здійснюють підготовку за спеціальністю G13 «Харчові технології», доцільно поєднувати проектне навчання з цифровими інструментами моделювання рецептур, візуалізації виробничих процесів, роботи в середовищі інтерактивних платформ для тестування й оцінювання. Використання 3D-моделювання, гейміфікації або віртуальних лабораторій дає змогу не лише формувати фахові компетентності, але й стимулювати інтерес

здобувачів освіти до виробничого середовища. Така практика є прикладом галузево орієнтованої адаптації інновацій у системі П(ПТ)О.

В Україні лише заклади П(ПТ)О готують кваліфіковані кадри, що відповідають вимогам сучасного ринку праці. У період післявоєнної трансформації освітнього простору особливого значення набуває адаптація інноваційних педагогічних технологій, зокрема цифрових, що є основними чинниками підвищення якості підготовки майбутніх фахівців. Впровадження новітніх технологій (дистанційне навчання, віртуальні лабораторії та інтерактивні освітні платформи) забезпечує не лише розширення доступу до професійної освіти, але й дає змогу персоналізувати навчальний процес. Це сприяє формуванню компетентностей, конкурентних в умовах швидких змін, і є важливою умовою інноваційного відновлення економіки України [1, с. 518].

Виявлено, що інноваційні педагогічні технології, зокрема цифрові інструменти, є невіддільними складниками трансформації професійної освіти. Їхня інтеграція сприяє не тільки підвищенню якості підготовки фахівців, а й забезпеченню гнучкості та адаптивності освітніх установ до викликів сучасного ринку праці. Крім того, впровадження цих інструментів дає змогу індивідуалізувати освітню траєкторію, що особливо важливо для професійної освіти, де необхідно враховувати галузеві особливості. Зокрема, застосування віртуальних симуляторів та платформ забезпечує ефективне передавання як теоретичних знань, так і практичних навичок, відтворюючи виробничі умови в цифровому середовищі, що значно пришвидшує підготовку фахівців. Водночас такі технології сприяють формуванню цифрової компетентності, здатності до адаптації та ефективної взаємодії у цифровому середовищі – основних навичок сучасного працівника.

Отже, до основних переваг цифровізації освітнього середовища належать:

1. Підвищення ефективності навчання завдяки використанню інтерактивних цифрових інструментів (онлайн-курси, вебінари, відеоуроки), коли освітній процес є гнучкішим і доступнішим.

2. Покращення якості освітніх послуг. Широкі можливості цифрових ресурсів забезпечують оперативний доступ до необхідної інформації та точне оцінювання знань.

3. Оптимізація витрат. Диджиталізація сприяє зниженню витрат на навчальні матеріали та інфраструктуру.

4. Розвиток цифрової грамотності. Активне використання цифрових платформ у навчанні формує важливі навички для сучасного фахівця.

Крім того, адаптація інноваційних технологій до реалій професійної освіти забезпечує її стійкість, мобільність та інклюзивність. Використання інноваційних цифрових технологій у роботі з переміщеними здобувачами освіти засвідчує їхню ефективність у подоланні перешкод адаптації. В цьому випадку цифрові ресурси є не лише засобами передачі знань, а й каналами психологічної підтримки та соціалізації. Інформаційно-комунікаційні технології дають можливість швидко надолужити навчальні прогалини, забезпечити залучення до нового освітнього середовища незалежно від географічного розташування та підтримати емоційний комфорт учасників освітнього процесу. Таким чином, доведено значущість адаптації інноваційних педагогічних технологій до умов функціонування сучасної професійної освіти в Україні з урахуванням нових соціальних викликів [3].

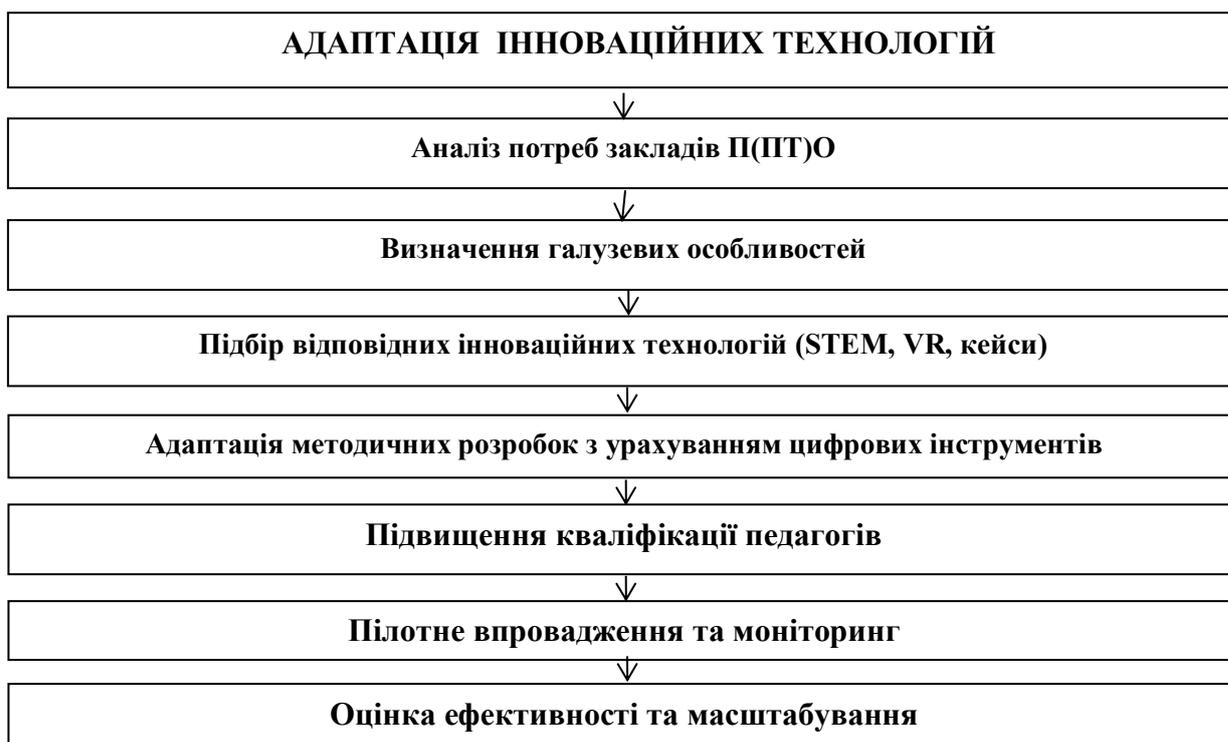
Для забезпечення цілісного бачення процесу адаптації інноваційних технологій у закладах П(ПТ)О доцільним є візуальне представлення алгоритму їхнього впровадження (рис. 1). Запропонована модель враховує загальні етапи інноваційної діяльності, зокрема потребу у поєднанні цифровізації та методичної трансформації освітнього середовища.

Цей алгоритм показує послідовну логіку змін – від аналізу актуальних потреб закладу освіти до масштабування апробованих інновацій. Зокрема, акцентовано на інтеграції галузевих особливостей і цифрових інструментів на кожному етапі. Важливим етапом є підвищення кваліфікації педагогів як запорука успішного переходу до нової освітньої парадигми. Системна практика впровадження інновацій дасть змогу забезпечити сталість результатів і трансфер ефективних практик у контексті всієї системи професійної освіти.

Рисунок 1

Алгоритм адаптації інноваційних технологій у закладах П(ПТ)О

Джерело: власна розробка авторів

Висновки. Проведене дослідження доводить, що інтеграція інноваційних педагогічних технологій у сферу П(ПТ)О України є складним і багатовимірним процесом, що вимагає системного, методично обґрунтованого та поетапного впровадження. Виявлені перешкоди мають комплексний

характер і охоплюють кадровий, цифровий, інфраструктурний та методичний рівні. Запропонований структурований алгоритм адаптації інноваційних технологій враховує галузеву специфіку професійної підготовки, що забезпечує його прикладну доцільність і відповідність потребам сучасного ринку праці. Алгоритм може бути використаний як практичний інструмент для модернізації освітнього процесу в закладах П(ПТ)О, сприяючи формуванню цифрових, професійних і соціальних компетентностей майбутніх фахівців. Його застосування сприяє поєднанню інноваційності педагогічних практик з орієнтацією на результат, актуальний для виробничих галузей та викликів післякризового відновлення. Подальші наукові дослідження доцільно спрямувати на емпіричну апробацію розробленого алгоритму в умовах конкретних закладів П(ПТ)О різних регіонів України та створення галузево орієнтованих методичних кейсів. Таким чином, результати дослідження не лише підтверджують актуальність теми, а й мають потенціал для її подальшого поглибленого вивчення та практичного застосування в національній системі професійної освіти.

Список використаних джерел

1. Пищик О. В. Цифрові технології у професійній освіті: перспективи для відбудови країни. *Інноваційна професійна освіта*. 2024. № 19(6). С. 518-525. DOI: <https://doi.org/10.32835/2786-619X.2024.6.19.518-525>.
2. Капранов Я., Бохонько Є., Чередник Л. Роль цифрових технологій в освіті: виклики та перспективи. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Т. 1, Вип. 57. С. 291-296. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/57-1-43>.
3. Рейс Т. Т., Максютова О. В. Інноваційні технології в освіті: впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес. *Освіта і наука*. 2024. Вип. 1(36). С. 160-171. URL:

<https://msu.edu.ua/educationandscience/uk/2024/06/11/1362024/> (дата звернення: 10.04.2025).

4. Савченко Н. В. Інноваційні технології навчання у формуванні креативних особистостей. *Modern engineering and innovative technologies*. 2023. № 29. С. 98-105. DOI: <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2023-29-03-035>.

5. Ребуха Л. З. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти: монографія. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с.

6. Сілаєва І. Є. Інноваційні підходи до підготовки кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. *Імідж сучасного педагога*. 2019. № 6(189). С. 22-28. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-6\(189\)-22-28](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-6(189)-22-28).

7. Задоріна О. М., Качан Т. В., Задорін В. В., Варга Н. І. Сучасні технології в освіті: потенціал та тенденції розвитку. *Академічні візії*. 2023. № 19. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7936943>.

8. Шевченко І. А., Скидан Р. О., Шакун Н. А. Інноваційні інформаційні й цифрові технології в освітньому процесі в реаліях військової агресії. *Академічні візії*. 2023. № 18. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7795488>.

9. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Опущко Н. Р., Ільніцька Т. С., Плахотнюк Г. М. Роль цифрових технологій навчання в епоху цивілізаційних змін. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2021. № 62. С. 28-38. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-62-28-38>.

10. Kovalchuk V. I., Sheludko I. V. Implementation of digital technologies in training the vocational education pedagogues as a modern strategy for modernization of professional education. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia and Didacticam Biologiae Pertinentia*. 2019. Vol 9. P. 122–138. DOI: 10.24917/20837276.9.13.

11. Шибба А. В., Нагайчук О. В., Ступеньков С. О. Сучасні виклики та потенціал впровадження інновацій в освітній процес під час воєнного стану. *Академічні візії*. 2023. № 18 DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7813465>.

12. Биков В. Ю., Буров О. Ю. Цифрове навчальне середовище: нові технології та вимоги до здобувачів знань. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців, методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2020. № 55. С. 11-22. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mitimpt_2020_55_4 (дата звернення: 10.04.2025).

13. Власова В. П., Науменко Т. С., Різак Г. В. Про використання штучного інтелекту в підготовці педагогів для підвищення цифрових компетенцій. *Академічні візії*. 2025. № 41. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15064807>.

14. Васильєва Т.А., Петрушенко Ю.М. Цифрові технології в освіті: сучасний досвід, проблеми та перспективи: монографія. Суми. Сумський державний університет, 2022. 150 с.

15. Поліщук О.А., Лисоконь І.О., Різак Г.В. Організаційні засади функціонування системи вищої освіти в Україні та її відповідність європейським вимогам. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. №15. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14843090>.

16. Hunko, I., Muliarevych, O., Trishchuk, R., Zybin, S., & Halachev, P. The role of virtual reality in improving software testing methods and tools. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*. 2024. 102(11), 4723-4734. <https://www.jatit.org/volumes/Vol102No11/6Vol102No11.pdf> (дата звернення: 10.04.2025).

17. Horbenko, Y. AI-Powered UI adaptation and data Automation in secure Front-End Systems. *International Journal of Development Research*. 2025. 15, (05), 68383-68388. <https://doi.org/10.37118/ijdr.29588.05.2025>